

Toekomstige inrichting van uitwisseling en governance energiedata

Dialogosessie

13 december 2019

1. Stand van zaken: toelichting uitkomsten sessies NBNL, E-NL & EZK

Roel Kaljee (E-NL) en Klaas Hommes (TenneT) gaven een overzicht van het lopende proces van de dialoog met de diverse belanghebbende partijen. Daarnaast gaven zij inzicht in het gezamenlijke concept voor uitwisseling van energiedata waarover Energie-Nederland en Netbeheer Nederland overeenstemming hebben bereikt.

De vragen van de deelnemers hadden betrekking op:

- De rol van de overheid bij toezicht op de BAS met de conclusie dat het proces voorziet in een zorgvuldige afweging van de belangen en een eigen geschilbeslechtsingsprocedure kent.
- De BAS met de conclusie dat deze wordt 'gerund' door de netbeheerders. Er is sprake van een separate door de netbeheerders ingerichte entiteit. De onafhankelijkheid wordt geborgd door een Raad van Toezicht.
- Het expliciteren van de criteria en de keuze voor het inrichten van de BAS t.o.v. andere alternatieven.
- De centrale IT functionaliteit met de conclusie dat iedere 'vragende partij' verantwoordelijk is voor het klantmandaat. De IT functionaliteit maakt deze klantmandaten voor de klant wel als geheel inzichtelijk (overzicht). Daarnaast worden niet alleen klantmandaten maar ook eventuele andere grondslagen (wettelijke grondslag, overeenkomst, etc) voor het verstrekken van klantdata vastgelegd.
- De scope waarbij duidelijk is dat een klant zowel een persoon als een bedrijf kan zijn.

2. Stand van zaken Energiewet

Lars Meindert (EZK) gaf inzicht in de vertaling van de uitkomsten van de marktdialoog in de denkrichting van EZK t.b.v. de op te stellen Energiewet.

Hierbij werd aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- Er is sprake van een balans tussen publiekrechtelijke regels (uitgangspunten / kaders) en privaatrechtelijke afspraken. De overheid kiest bewust niet voor een centrale door de overheid aangestuurde organisatie.
- Interoperabiliteit is een belangrijk uitgangspunt vanuit de gedachte dat de toegang tot data laagdrempelig is en databronnen bij bronhouders ontsloten worden m.b.v. de spelregels in het Afsprakenstelsel. De checks & balances daarbij vinden plaats in het MFF.
- Peter Hermans (Stedin) geeft aan dat het systeem in een ideale situatie 'reciprook' wordt. Partijen kunnen dan zowel data vragen als aanbieden conform de afgesproken spelregels. Daarbij moet het mogelijk zijn om via het systeem ook data aan te leveren aan bronhouders. Hiervoor moet dan een duidelijke grondslag zijn. Op basis daarvan kunnen partijen vervolgens nadere afspraken maken over die data-uitwisseling in het MFF. EZK geeft aan dat dit deels buiten de scope van de Energiewet valt (verplichtingen liggen soms elders), wat partijen er niet van hoeft te weerhouden om hierover afspraken te maken voor een efficiënte data-uitwisseling.
- Het Afsprakenstelsel is in beginsel privaatrechtelijk en vormvrij; de resultaten van de afspraken in het MFF die worden ingediend bij ACM en daarna vastgesteld, vallen wel onder het toezicht van ACM.
- Het opnemen van kwaliteitscriteria in wet- en regelgeving bevordert de (o.a. door de ACM noodzakelijk geachte) efficiënte(re) besluitvorming. Het besluitvormingsproces zelf wordt privaatrechtelijk geregeld door het MFF (bijvoorbeeld d.m.v. een huishoudelijk reglement).
- Met de Energiewet wordt beoogd een oplossing te vinden voor de huidige wettelijke blokkade voor het verstrekken van energiedata (artt. 79 Elektriciteitswet en 37 Gaswet).

- Vanuit de deelnemers wordt benadrukt dat het indienen van voorstellen voor wijziging van de Informatiecode (en voor datagerelateerde onderwerpen in andere codes) bij de ACM buiten het Afsprakenstelsel om, niet wenselijk wordt geacht. Indien dat wel mogelijk is, wordt het Afsprakenstelsel uitgehold en verliest het zijn kracht (sectorbrede consultatie en draagvlak). EZK neemt dit mee en gaat in overleg met ACM over de gewenste procesvorm.

3. Presentatie conceptuele demo

Peter Hermans (Stedin), Gilbert de Graaf en Bas de Vrind (Liander) presenteerden een conceptuele demo van het uitwisselen van energiedata o.b.v. klantmandaten die is ontwikkeld om een aantal functionaliteiten vanuit klantperspectief te illustreren. Een aantal opmerkingen daarbij:

- De demo bood de deelnemers een goed inzicht in de mogelijkheden en zij zagen de potentie hiervan. De resultaten van de pilot met Gaslicht.com worden met belangstelling tegemoet gezien.
- T.a.v. een aantal details moet worden gezien of de methodiek nog verbeterd kan worden. Het gaat dan met name om de koppeling tussen meerdere personen en een aansluiting en de wijze van identificatie i.c.m. het Level of Assurance. Hierover kunnen in het MFF nadere afspraken worden gemaakt.
- In ieder geval geldt dat bronhouders zoals de netbeheerders bij het verstrekken van data ook mbv een dergelijk systeem in sommige gevallen een risicoafweging zullen moeten (blijven) maken in hoeverre zij de verstrekking (o.b.v. de daarvoor benodigde grondslag) verantwoord achten. Daarbij geldt dat de grondslag voor de verstrekking altijd wordt gelogd zodat controle achteraf mogelijk blijft.
- Het systeem moet een eventueel onderscheid tussen privépersonen en zakelijke klanten kunnen faciliteren. De aspecten waarop dat van toepassing is, kan in het MFF nader worden bepaald.
- Het verdelen van de kosten voor het uitwisselen van energiedata moet nader worden uitgewerkt. Dit is één van de bouwblokken van het Afsprakenstelsel. Onderdeel van die discussie is het verrekenen van kosten in de gereguleerde tarieven van de netbeheerders.

4. Toelichting use cases

Peter Hermans (Stedin) gaf een korte toelichting op het classificeren van de ingebrachte use cases. Geconcludeerd werd dat deze use cases in het vervolgtraject mede de basis vormen van de spelregels die vastgelegd moeten gaan worden als onderdeel van het Afsprakenstelsel.

5. Samenvatting en volgende stappen

Roel Kaljee (E-NL) en Klaas Hommes (TenneT) deelden de ontwikkelde ideeën over het vervolgproces dat in grote lijnen bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Opstellen Plan van Aanpak t.b.v. nadere uitwerking van het gezamenlijk concept
2. Invulling geven aan afsprakenstelsel (inclusief functionele specificaties), in co-creatie met verschillende marktpartijen
3. Optimaal verankeren van concept in verschillende niveaus van wet- en regelgeving

Uitgangspunt is dat bestaande goed lopende systeemprocessen gewoon kunnen blijven doorgaan en onderdeel worden van het Afsprakenstelsel

Voor de nadere uitwerking is een projectorganisatie nodig die regie voert, acties uitzet en de voortgang monitort. Die projectorganisatie bestaat idealiter uit vertegenwoordigers van de partijen die een belang hebben bij het Afsprakenstelsel en aan de deelnemers van deze sessie wordt dan ook gevraagd om hieraan actief bij te dragen.

In ieder geval zullen er ook in het komende jaar een aantal brede marktdialoogsessies georganiseerd worden om alle belanghebbende partijen hierbij zo goed mogelijk te betrekken.

Energie-Nederland en Netbeheer Nederland nemen iom EZK het initiatief voor het opstellen van een Plan van Aanpak met een beschrijving van de wijze waarop de nadere uitwerking van het gezamenlijke concept vormgegeven kan worden. Aan de hand daarvan zullen ook concrete uitvragen worden gedaan aan andere partijen om bij een of meerdere 'werkstromen' een actieve bijdrage te leveren. Een aantal aandachtspunten:

- De basis voor de nadere uitwerking wordt gevormd door de eerder door Innopay meegegeven bouwblokken voor een Afsprakenstelsel. Gestart wordt met het vormgeven van het Afsprakenstelsel en daarna volgt de inhoud (de spelregels). Waar mogelijk wordt er parallel gewerkt aan meerdere 'werkstromen'.
- Van belang is de transitie van de huidige werkwijze (NEDU) naar het beoogde Afsprakenstelsel.
- Het vormgeven van het Afsprakenstelsel kan plaatsvinden binnen het huidige wettelijke kader en staat in beginsel los van het wetgevingstraject m.b.t. de Energiewet (onderscheid publiekrechtelijk vs. privaatrechtelijk). Waar nodig/mogelijk worden beide trajecten wel 'gezwaluwstaart'.
- De Autoriteit Persoonsgegevens biedt aan om indien nodig een bijeenkomst te organiseren als er behoefte is aan een verdiepende informatiesessie over de relatie tussen het Afsprakenstelsel en de AVG.
- Er moet geïnvesteerd worden in het betrekken van burgers en bedrijven bij het vervolgproces. Suggesties hiervoor zijn welkom.
- De werkwijze tot op heden waarbij in een brede, constructieve en proactieve dialoog wordt gezocht naar een goede aanpak, wordt gewaardeerd en verdient navolging. Daarbij vormen de gedachten hoe partijen zaken geregeld willen hebben (i.p.v. wat er nu niet mogelijk is) de basis voor die dialoog.

Geconcludeerd wordt dat de deelnemers aan deze sessie de intentie en ambitie hebben om het beoogde Afsprakenstelsel het komende jaar samen uit te werken en dit uiteindelijk tot een succes te brengen. Dit kan tot uitdrukking worden gebracht in een (pers)moment waarin de gedachte en ambitie breed wordt gedeeld met politiek en samenleving. Onderdeel daarvan kan zijn het ondertekenen van een intentie- / ondersteuningsverklaring door de betrokken / belanghebbende partijen